

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok IV.

WARSZAWA, DNIA 13 SIERPNIA 1927 R.

Nr. 15.

TREŚĆ:

Unieważnione akcje Banku Polskiego	str. 137				str.
Nieprzyjmowanie do depozytu walut zagranicznych	" 138	Obwieszczenie Ministra Skarbu w sprawie wartości depo-			"
Ulgi w kontroli waluty eksportowej	" 139	zytowej papierów, składanych jako wadja i kaucje			140
Oplaty stemplowe od czeków i przekazów wystawionych za-	" 139	Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej			140
granicą	" 139	Sytuacja walutowa w Rosji			140
Stawki procentowe kredytów prywatnych i kredytów, udzie-	" 139	Rozwój wkładów w instytucjach kredytowych w I półroczu			
lanych przez instytucje finansowe	" 139	1927 r.			144
Oплата stemplowa na rachunkach	" 140				

Unieważnione akcje Banku Polskiego.

(Dział I Spisu Okólników).

Numer kolejny	Imię i nazwisko pierwszego akcjonariusza	Odcinków		Numery akcji
		sztuk	po akcji	
141.	Marja Łapińska	3	1	324243/5
142.	ks. Juljusz Małysiak	1	1	277972
143.	P. Formanowicz	1	1	900
144.	Zygmunt Gobiec	1	1	31384
145.	Polski Bank Przemysłowy	1	1	42108
146.	Michał Gliszczyński	1	1	20924
147.	Leopold Horszowski	1	1	66861
148.	Jadwiga Januszevska	1	1	151833
149.	Stefan Burdziński	1	1	205540
150.	Emeryka Jasielska	1	1	239349
151.	Marjan Dębicki	1	1	240937
152.	Marjan Hejtzmann	1	1	250271
153.	Władysław Gretkierowicz	1	1	257194
154.	Gustaw Flerjon	1	1	315619
155.	Natalja Filipaska	1	1	323908
156.	Kazimierz Goliszewski	3	1	324515/17
157.	Kazimierz Grabowski	1	1	335402
158.	Juljan Ciecholiński	1	1	291372
159.	Antoni Kupczynas	1	1	292266
160.	Karol Saternus	1	1	294578
161.	Michał Górski	1	1	296273
162.	Wacław Chęckiewicz	1	2	463889/90
163.	Emanuel Chmurczyk	1	2	389691/2
164.	„Ciechanów” Tow. Akc. Cukr.	2	1	100089/90
165.	Józef Paicz	1	1	836130
166.	Regina Chmielewska	1	1	880263
167.	Witold Rutkowski	1	1	915866

Numer kolejny	imię i nazwisko pierwszego akcjonariusza	Odcinków		Numery akcji
		sztuk	po akcji	
168.	Andrzej Bobola	1	1	987956
169.	Antoni Jundziłł	2	5	621221/30
170.	Polski Bank Przemysłowy . .	1	1	42102
171.	Michał Irodenko	1	1	46120
172.	Goss	1	1	51853
173.	Kierow. Centr. Zakł. Lotn. M. S. W.	1	1	83768
174.	Janina Baraniecka	1	1	220524
175.	Gustaw Filips	1	1	249287
176.	Pow. Bank Związkowy w Pol- sce S. A.	1	1	256567
177.	Kajetan Jayko	1	1	281660
178.	Aleksander Jerema	1	1	316568
179.	Marcin Nowak	1	1	335370
180.	Konstanty Filipowski	1	1	388911
181.	Wiktoria Staszewska	1	1	292709
182.	Izydor Murawski	1	1	296330
183.	Emanuel Chmurczyk	1	2	381485/6
184.	Konstanty Gruszka	1	2	900177/8
185.	Franciszek Sieradzki	1	1	834523
186.	Głów. Zw. Pol. Naucz. Szk. Pow.	1	1	877382
187.	Stanisława Malcherkowa . .	1	1	916337
188.	Franciszek Rawski	1	2	392189/90
189.	Józef Kosmaczewski	1	5	480511/5
190.	Aleksander Czachurski	1	2	477761/2
191.	Aleksander Czachurski	1	2	477763/4
192.	J. Torno	1	1	994
193.	E. Matuszkiewicz	1	1	334672
194.	W. Michalski	1	1	335746
195.	Aleksander Mazurkiewicz . .	1	1	263980
196.	J. Wojciechowski	1	1	263981
197.	Tomasz Grygorjew	1	1	268165
198.	Gwido Schneider	1	1	732375
199.	Edmund Kralkowski	1	1	20769
200.	Jan Ciąkała	1	1	770165
201.	J. Drela	1	1	335646
202.	A. Nizijenko	1	1	335679
203.	Tomasz Dobrzański	1	1	151712
204.	Władysława Żurawska	1	1	151724
205.	Aleksandra Pirożek	1	1	151880
206.	Jan Trzaskowski	1	1	217264
207.	M. Seredyński	1	1	22770
208.	Adam Jaros	1	1	737832

Nieprzyjmowanie do depozytu walut zagranicznych.

(Dział XII i XV Spisu Okólników).

Zgodnie z Instrukcją Służbową Cz. III może być wprowadzie przechowywana w depozycie Banku gotówka (art. 71 Statutu) w walutach obcych (z wyłączeniem krajowej) jednakże nie należy — aż do odwołania — przyjmować ich do depozytu.

Ulgi w kontroli waluty eksportowej.

(Dział XII Spisu Okólników).

Wobec trwającej od dłuższego czasu stabilizacji kursu złotego oraz wobec braku odchyłeń między kursami walut na giełdzie i w obrotach prywatnych, uznano za możliwe wprowadzić pewne ulgi w kontroli wpływu waluty eksportowej. Aż do odwołania zawiesza się zatem przestrzeganie następujących postanowień Okólnika Nr. 19 z 12 kwietnia 1926 r.:

1) w wypadku kiedy eksporter dostarcza walutę eksportową w formie banknotów zagranicznych, nie potrzebują Oddziały żądać dowodów, że gotówka wpłynęła bezpośrednio z zagranicy,

2) o ile niewykonane zobowiązanie walutowe eksportera wynosi kwotę nieprzewyższającą 1000 zł w zlocie, nie należy kierować sprawy do odnośnej władzy skarbowej, a wstrzymać jedynie wydawanie dalszych zaświadczeń walutowych.

Oplaty stemplowe od czeków i przekazów wystawionych zagranicą.

(Dział I i XII Spisu Okólników).

Nowe prawo stemplowe nasuwa szereg wątpliwości w zakresie stosowania obowiązującej opłaty stemplowej od czeków i przekazów wystawionych zagranicą, a płatnych lub tylko obiegających w kraju.

Sprawa tych opłat zostanie wyjaśniona w drodze noweli do ustawy o opłatach stemplowych, prawdopodobnie w październiku 1927 r.

Do tego czasu należy uważać za wolne od opłaty stemplowej чеки i przekazy, wystawione w Czechosłowacji, Szwajcarii, Austrii i w Niemczech, o ile zawierają:

- a) umieszczoną w tekście nazwę „czek” w języku polskim lub obcym,
- b) nazwisko osoby, która ma zapłacić (trasata),
- c) bezwarunkowe polecenie zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej,
- d) wskazanie miejsca i daty wystawienia, a pozatem o ile:

1) trasatem wskazanym w tych czekach lub przekazach jest przedsiębiorstwo, wykonujące czynności bankierskie,

2) чеки i przekazy są płatne za okazaniem.

Cheki lub przekazy wystawione w Belgji, Francji, Rumunji, Hiszpanji i Królestwie S. H. S. należy uważać za wolne od opłaty stemplowej, jeżeli nie odpowiadają warunkowi pod a), pozatem jednak odpowiadają pozostałym powyższym wymaganiom.

Wszystkie чеки i przekazy wystawione w Stanach Zjednoczonych A. P., Anglii lub Holandji należy uważać za wolne od opłaty, ponieważ w tych krajach nawet weksel ciągniony na przedsiębiorstwo bankowe, płatny na żądanie, jest traktowany jako czek.

Stawki procentowe kredytów prywatnych i kredytów, udzielanych przez instytucje finansowe.

(Dział IV Spisu Okólników).

W sprawozdaniach miesięcznych poruszają Oddziały niejednokrotnie sprawę nadmiernej stopy procentowej prywatnej, stosowanej w ich okręgach bankowych, ograniczając się tylko do ogólnikowego określania wysokości płaconych rzekomo odsetek (2 — 3% a nawet 4% miesięcznie), co wydaje się Dyrekcji mało prawdopodobne. O ile wzmianki w sprawozdaniach o wygórowanej stopie procentowej, dotyczą „kredytów na rynku prywatnym”, t. j. kredytów udzielanych przez t. zw. prywatnych dyskonterów (Wiadomości Banku Polskiego Nr. 23 z 15 grudnia 1926 r. str. 181), winny Oddziały starać się o zdobycie dokładniejszych szczegółów w tym względzie, a mianowicie, które firmy, komu i jak wysokie odsetki opłacają. Sprawa ta nie może być obojętną dla Banku Polskiego, zwłaszcza jeśli z kredytów lichwiarskich korzystają firmy akredytowane bezpośrednio lub pośrednio w Banku, mające poza tem możność uzyskania kredytów w innych bankach — uciekanie się bowiem do kredytów „za wszelką cenę” świadczyłoby ujemnie o podstawach finansowych i o gospodarce danej firmy.

Zwracając uwagę na odnośne artykuły w Wiadomościach Banku Polskiego Nr. 13 z 15 lipca 1926 r. str. 103 i Nr. 17 z 15 września 1926 r. str. 132, przypomina się raz jeszcze obowiązek pilnego

przestrzegania, ażeby stawki procentowe, zaliczane przy czynnościach kredytowych, dokonywanych przez akredytowane w Banku Polskim banki, domy bankowe, spółdzielnie kredytowe i kasy oszczędności, nie przekraczały bezwarunkowo normy ustalonej prawem, która obecnie wynosi 12% w stosunku rocznym.

W razie stwierdzenia przez Oddziały jakichkolwiek przekroczeń ustawowej stawki procentowej przez instytucje finansowe, korzystające z kredytów w Banku Polskim, należy natychmiast zawiadomić o powyższym Wydział Kredytowy, celem zastosowania ograniczeń kredytowych.

Oплата stemplowa na rachunkach.

(Dział I Spisu Okólników).

Oddziały nadsyłają Centralnej Księgowości opłacone rachunki, w licznych wypadkach wcale lub niedostatecznie ostemplowane, wskutek czego muszą one być zwracane, celem pobrania względnie uzupełnienia opłaty stemplowej.

Ponieważ nieprzestrzeganie wydanych przepisów naraża Centralną Księgowość na zbędną korendencję i utrudnia jej normalny bieg pracy, przypomina się Oddziałom treść odnośnego listu okrężnego Wydziału Prawnego Dyrekcji Nr. 183 z dnia 30 grudnia 1926 r., która winna być ściśle stosowana.

Obwieszczenie Ministra Skarbu w sprawie wartości depozytowej papierów, składanych jako wadja i kaucje.

(Dział I i XV Spisu Okólników).

Zwraca się uwagę Oddziałów na ogłoszone w Monitorze Polskim Nr. 166 z 23 lipca 1927 r. obwieszczenie Ministra Skarbu z 30 czerwca 1927 r. o wysokości sumy, do jakiej mogą być przyjmowane przez urzędy państwowe papiery wartościowe jako wadja i kaucje. Nadmieniam się jednocześnie, że wartość depozytowa akcji Banku Polskiego pozostała niezmienną (zł 90).

Podane w obwieszczeniu stawki wartości depozytowej papierów obowiązują od dnia ogłoszenia i winny być stosowane przy przyjmowaniu kaucji od kolektorów loterii państwowej oraz w związku z umową o pracę. Ponadto należy odpowiednio informować klientów.

Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej,

które zgodnie z Okólnikiem Nr. 38 z 11 maja 1925 r. należy odnotować w „Wiadomościach Banku Polskiego“ Nr. 12 z 30 czerwca 1927 r., str. 112:

St. Zjednoczone.	z 4%	na 3½%	od dn. 5.VIII. 1927 r.
Finlandja.	z 7%	na 6½%	od dn. 10.VIII. 1927 r.

Sytuacja walutowa w Rosji.

W trzecim kwartale bieżącego roku gospodarczego (od 1 kwietnia do 30 czerwca) nastąpiło w Sowieckiej Rosji w wielu dziedzinach życia gospodarczego wydatne pogorszenie, które może pociągnąć za sobą załamanie się sowieckiej waluty, t. j. czerwoni. Ekonomiczna prasa sowiecka („Ekonomiczeskaja Żizń”), która o ujemnych stronach gospodarki sowieckiej pisze nader oględnie, tym razem nie stara się nawet ukryć zaniepokojenia.

Niepokój ten wywołany został niezwykle wysokim wzrostem emisji pieniądza w trzecim kwartale, podczas gdy normalnie w tym okresie emisja nie powinna wzrastać. Gospodarczo usprawiedliwiony jest wzrost emisji w czwartym kwartale (od 1 lipca do 30 września) w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem środków obrotowych na realizację zbiorów.

Jednocześnie ze wzrostem emisji w trzecim kwartale wybitnie pogorszył się bilans handlowy, dopływ walut ustał, pokrycie kruszcowe obniżyło się. W bankach państwowych zmniejszyły się wkłady i pozostałości na rachunkach żyrowych, wzrosły natomiast wydatnie kredyty dla upaństwowionego przemysłu, handlu i rolnictwa.

Sowiety nie mogą się nawet łudzić, że obecne trudności są przejściowe, gdyż w czwartym kwartale nacisk na instytucje finansowe ze strony życia gospodarczego będzie jeszcze silniejszy i obieg pieniężny siłą rzeczy będzie musiał być zwiększony. W przeciwnym bowiem razie tempo rozwoju życia gospodarczego ulegnie poważnemu wstrzymaniu.

Krótki przegląd poszczególnych działów gospodarki sowieckiej potwierdza, że niepokój o stałość kursu waluty jest uzasadniony.

Produkcja przemysłu wyniosła za I półrocze bież. roku gospodarczego (od 1 października do 31 marca) 2.585,3 milionów rubli, czyli o 19,4% więcej, niż w I półroczu ub. r. gospod. Wzrost produkcji za cały rok miał wynosić według planu gospodarczego 20,1%, z czego należy wnosić, że przemysł rozwija się zgodnie z planem. Dodać należy, że przemysł ciężki wypełnił swoje zadanie z nadwyżką, gdyż jego produkcja za I półrocze wyniosła 1.228,3 milionów rubli, czyli o 25,7% więcej, niż w I półroczu 1925/26 roku, podczas gdy według planu wzrost winien wynosić tylko 23,2%. Przemysł lżejszy wyprodukował w I półroczu towarów za 1.357 milj. rubli, wzrost w porównaniu z I półroczem 1925/26 roku wynosi tylko 14,2%, tymczasem plan gospodarczy przewidywał wzrost o 17,4%. Niewypełnienie programu przez przemysł lżejszy tłumaczy się niepomysłnymi warunkami dla niektórych działów przemysłu, zwłaszcza dla cukrowniczego (produkcja wyniosła o 15,6% mniej, niż w I półroczu ub. roku gospod.) i rybnego (o 14,5% mniej, niż w I półroczu 1925/26 roku).

Strona finansowa przemysłu sowieckiego, który, jak wiadomo, pracuje bardzo drogo, przedstawia się znacznie gorzej. Według planu gospodarczego kredyty bankowe dla przemysłu miały wynosić w ciągu całego roku 171 milionów rubli i dodatkowo jeszcze, jako ostateczna rezerwa — 50 milionów, czyli razem najwyżej 221 milionów rubli. Tymczasem „Gosbank” (Bank Państwa) w ciągu 3 kwartałów b. r. gosp. wydał przemysłowi kredytów w sumie 363 milionów rubli (w tem około 100 milionów dla przemysłów miejscowych, nieobjętych planem). Dotacje z budżetu Państwa miały wynosić za cały rok 407 milionów rubli (bez subsydjów dla trustu cukrowniczego); w ciągu 8 miesięcy otrzymał już przemysł z tego źródła 290,8 milionów rubli, czyli 70%. Do Skarbu przemysł miał wpłacić w ciągu roku 179 milionów rb., wpłacił za 8 miesięcy — 118 milionów rubli, czyli 66%.

Handel zagraniczny rozwijał się w I półroczu pomyślnie dla Sowietów, dając dodatnie saldo, dzięki czemu istniał stały dopływ walut zagranicznych do Banku Państwa. W trzecim kwartale nastąpiła radykalna zmiana na gorsze, dzięki silnemu wzrostowi importu. Miesięczne obroty handlu zagranicznego przedstawiały się następująco:

w milionach rubli czerwonicowych			
Miesiąc	Wywóz	Przywóz	Saldo
Październik 1926	65,5	58,1	+ 7,4
Listopad „	66,2	39,0	+ 27,2
Grudzień „	76,5	34,7	+ 41,8
Styczeń 1927	55,3	38,5	+ 16,8
Luty „	49,1	37,7	+ 11,4
Marzec „	57,5	40,6	+ 16,9
Kwiecień „	51,4	49,1	+ 2,3
Maj „	50,1	73,0	— 22,9
Czerwiec „	42,8	73,6	— 30,8
Razem	514,4	444,3	+ 70,1

Za 9 miesięcy b. r. gospodarczego wywóz stanowił 514,4 milionów rubli, czyli o 17% więcej, niż za taki sam okres czasu w ub. roku, przywóz wyniósł 444,3 milionów rubli, czyli prawie o 15% mniej, niż w pierwszych 9 miesiącach ub. roku gospodarczego; dodatnie saldo za 3 kwartały wyniosło 70,1 milionów rubli, podczas gdy w tym samym okresie ubiegłego roku gospodarczego saldo było ujemne i wynosiło 82,4 milionów rubli. W porównaniu zatem z rokiem ubiegłym uwydatniła się w bilansie handlowym duża poprawa. Zwiększenie wywozu nastąpiło skutkiem znacznego wzrostu eksportu zboża, drzewa i nafty.

Spadek importu został spowodowany zmianą jego struktury, mianowicie wzrostem przywozu środków produkcji i surowców oraz dużym spadkiem przywozu środków konsumpcji. Ponieważ wykonanie zamówień maszyn i narzędzi technicznych wymaga dłuższego czasu, przeto import będzie wzrastał dopiero w końcowych miesiącach roku gospodarczego.

Tem się też tłumaczy znaczny wzrost importu w trzecim kwartale bież. roku gospodarczego, który wykazuje już ujemne saldo bilansu handlowego w kwocie 51,4 milionów rubli. Czwarty kwartał, według zgodnej oceny gospodarczej prasy sowieckiej nie przyniesie pod tym względem zmian: import pozostanie co najmniej na poziomie czerwcowym, eksport — nie zwiększy się, wobec czego bilans handlowy za cały rok nie wykaże salda dodatniego.

Budżet mają Sowiety zrównoważony. Za osiem miesięcy b. r. gospod. dochody wyniosły 2.351,4 milj. rubli, co stanowi 63,3% rocznego preliminarza budżetowego; wydatkowano za 8 miesięcy 2.331,5 milj. rubli, czyli 65% rocznego budżetu. Jak widać z tego, nadwyżek budżetowych spodziewać się nie należy, tembardziej, że budżet jest napięty do ostatecznych granic.

W związku z gwałtownym zapotrzebowaniem kredytów ze strony upaństwowionego przemysłu, handlu i rolnictwa dało się odczuć w trzecim kwartale r. b. silne naprężenie na rynku pieniężnym, które się wyraziło w gwałtownym zmniejszeniu wkładów i wydatnym wzroście operacji dyskontowych w bankach państwowych (prywatne banki nie istnieją w Sowietach), co pociągnęło za sobą konieczność podwyższenia emisji biletów bankowych. Spadek wkładów i wzrost dyskonta w bankach w trzecim kwartale przedstawia następująca tabelka:

Data	Wkłady i r-ki bież. ¹⁾ w 5 bankach państw.	Operacje dyskontowe ²⁾ w 5 bankach państw.
1 kwietnia 1927	1.561,8	2.599,7
1 maja „	1.551,9	2.696,5
1 czerwca „	1.536,6	2.790,0
1 lipca „	1.405,4	2.933,8

Wkłady i pozostałości na r-kach bieżących spadły w ciągu trzeciego kwartału o 156,4 milionów rubli. Operacje dyskontowe wzrosły w tym okresie o 334 miliony rubli, podczas gdy w III kwartale ub. roku gospod. wykazały spadek w wysokości 27,5 milj. rubli. Tłumaczy się to tem, że w roku bieżącym przemysł uzyskał w trzecim kwartale powiększenie kredytów o 190 milj. rubli, gdy tymczasem w 3-cim kwart. r. ub. zmniejszył swoje zadłużenie w bankach o 34 miliony rubli. Handel w trzecim kwartale powiększył kredyty o 16,5 milionów rubli, podczas gdy w tym samym okresie r. ub. zmniejszył swoje zadłużenie w bankach o 17,5 milj. rubli.

Do najbardziej niepokojących zjawisk na tle ogólnego położenia gospodarczego Sowietów należy silny wzrost obiegu pieniężnego w trzecim kwartale przy pozostającym bez zmiany pokryciu kruszcem, dzięki czemu niebezpieczeństwo inflacji jest bliskie. Normalnie w Sowietach największy wzrost emisji przypadał zawsze na IV kwartał roku gospodarczego (od 1 lipca do 30 września) z powodu zwiększonych wydatków na realizację zbiorów, wzrost ten utrzymywał się jeszcze w I kwartale (od 1 października do 31 grudnia), lecz w tempie znacznie powolniejszym, w II-gim kwartale następował znaczny spadek obiegu, w III-cim stan emisji pozostawał bez zmian. W bieżącym roku gospodarczym obieg kształtował się nieco odmiennie, jak to widać z następujących cyfr (w milionach rubli):

1 października 1926	1.343	1 marca 1927	1.356
1 listopada „	1.417	1 kwietnia „	1.346
1 grudnia „	1.401	1 maja „	1.354
1 stycznia 1927	1.412	1 czerwca „	1.401
1 lutego „	1.357	1 lipca „	1.475

Struktura obiegu pieniężnego w trzecim kwartale b. r. przedstawiała się następująco (w milionach rubli):

D A T A	B I L E T Y		B I L O N		OGÓŁEM
	Banku Państwa	Skarbowe	Srebrny	Miedziany	
1 kwietnia 1927 .	791,4	381,8	162,0	11,3	1.346,5
1 maja „ .	801,4	379,3	162,2	11,5	1.354,4
1 czerwca „ .	831,3	396,4	162,1	11,7	1.401,5
1 lipca „ .	878,7	421,6	162,9	11,9	1.475,1

¹⁾ Łącznie z r-kami Kom. Finansów.

²⁾ Bez r-ków Kom. Finansów.

W ciągu dwóch ostatnich miesięcy, t. j. od 1 maja do 1 lipca, całkowity obieg pieniężny wzrósł o 120,7 milj. rubli, tymczasem pokrycie kruszcowe wynosiło na 1 maja 273,4, a na 1 lipca 273,6 milj. rubli, czyli pozostawało prawie bez zmian. W związku z tem stosunek procentowy pokrycia do emisji „Gosbanku” spadł w ciągu tych dwóch miesięcy z 34,1% do 31,1%. Wprawdzie jest to jeszcze więcej, niż przewiduje ustawa monetarna (25%), ale pamiętać należy, że emisja skarbowa nie ma żadnego pokrycia. Jeżeliby zatem uważać, że zapasy kruszcowe i walutowe powinny być zabezpieczeniem i emisji skarbowej (bez włączania bilonu), to stopień pokrycia kruszcowego wyniesie na 1 maja 23,2%, a na 1 lipca 21,0%.

Zwiększenie emisji w lipcu i sierpniu z wyżej podanych przyczyn jest nieuniknione, dopływu zaś złota czy walut — spodziewać się nie należy w związku z pogorszeniem się bilansu handlowego, wobec czego musi nastąpić dalszy spadek pokrycia kruszcowego czerwonońca. Pociągnąć to może ze sobą spadek wartości nabywczej czerwonońca wewnątrz kraju i zachwianie się jego kursu na zewnątrz.

Dodać należy, że zbiory z powodu niezbyt sprzyjającej pogody (upały i posucha na południowym wschodzie Rosji) zapowiadają się trochę gorzej, niż w r. ub. Szczególnie ucierpiały zboża jare, zboża ozime zapowiadają się średnio. Urodzaje kultur technicznych (bawełna, buraki cukrowe, słonecznik, kartofle) będą trochę wyższe, niż w ub. r., natomiast warzywa i owoce obrodziły słabiej. Widoki zatem na urodzaj nie wpłyną zbyt na poprawę położenia gospodarczego Sowietów.

To też ocena obecnego położenia gospodarczego nawet w prasie sowieckiej jest raczej pesymistyczna. „*Ekonomiczeskaja Zisn*”, na przykład, z dnia 8 lipca b. r. zamieszcza artykuł W. G. Gromana „*Ekonomiczeskaja Ocenka 1926 — 1927 choz. goda*”, w którym jest podana następująca charakterystyka poszczególnych dziedzin życia gospodarczego, przedstawiona na naradach fachowców:

„*Przemysł* cierpi z powodu zużycia maszyn, z braku wykwalifikowanych robotników i nadmiaru niewykwalifikowanych, z powodu braku środków obrotowych i kapitału inwestycyjnego. Konieczny jest dopływ rosyjskich i zagranicznych maszyn i narzędzi i zagranicznego surowca, gdyż surowców krajowych jest za mało. Ujemnie odbijają się na przemyśle zarządzenia władz, jak plany dowozu, polityka obniżania cen i warunki kredytowe, konieczna jest pomoc ze strony skarbu i instytucji kredytowych”.

„*Rolnictwo* przeżywa cały szereg ciężkich procesów, konjunktura dla rolnictwa była niepomysłna w ciągu paru lat, ekwiwalenty dla włościańskiej produkcji niskie, co spowodowało spadek powierzchni uprawy kultur technicznych w r. ub. i zasiewów jarych na wiosnę r. b. Konieczne dla rolnictwa: uporządkowanie władania ziemią („*Ziemleustrojstwo*”), przesiedlanie ludności, uprzemysłowienie i mechanizacja, kredyty i subsydia ze Skarbu niedostateczne”.

„*Transport* nie otrzymywał w ciągu szeregu lat dostatecznych środków na odnowienie taboru i uporządkowanie linii kolejowych, żąda obecnie półmiliarda subsydjum, w przeciwnym razie nie będzie mógł spełniać swoich zadań”.

„*Handel* obarczony wysokimi opłatami za lokale, wysokimi taryfami kolejowymi i podatkami, zmuszają go do obniżania cen przy braku kapitałów obrotowych, przy ciężkich warunkach rozrachunków z przemysłem i przy drożyznie kredytu; handel przejada zyski, otrzymane w okresie głodu towarowego; handel eksportowy musi otrzymać pomoc ze skarbu”.

„*Budżet* napięty do ostatecznych granic, ledwie może wypełniać swoje zadanie”.

„*Instytucje kredytowe* uskarżają się na nadmierne zapotrzebowanie kredytu przy nadzwyczajnie niskich rezerwach, w szczególności walutowych”.

„*Ruch budowlany* zduszony, dzięki niezmiernie niskim opłatom komornego przez masowych lokatorów, drożyznie materiałów budowlanych, drogiej robociznie i prymitywnej technice”.

„*Obieg pieniężny* rozwijał się normalnie; w ostatnich jednak czasach nastąpiło forsowanie obiegu, wywołane kontraktowaniem zasiewów, wkładami inwestycyjnymi i deficytem transportu. Zabezpieczenie walutowe wzrastało dotąd i obecnie jeszcze jest ono wyższe od ustawowego. Przy rozwoju stosunków handlowych i kredytowych z zagranicą niebezpieczeństwo dla waluty może być usunięte. W przeciwnym razie waluta zagraża poważnem niebezpieczeństwem dla życia gospodarczego, usunięcie którego będzie wymagało dużych ofiar”.

Rozwój wkładów w instytucjach kredytowych w I półroczu 1927 r.

(W tysiącach złotych).

	31. VII. 25.	31. XII. 25.	31. XII. 26.	31. I. 27.	28. II. 27.	31. III. 27.	30. IV. 27.	31. V. 27.	30. VI. 27.
Bank Polski									
przyw. rach. żyrowe	63.273	49.010	125.029	120.567	138.340	162.013	133.804	111.808	113.426
Bank Gospodarstwa Krajowego									
wkłady wszelkich typów łącznie	131.509	223.671	449.083	460.732	463.609	496.968	502.893	514.561	527.203
w tem:									
wkłady rządowe, samorządowe i inst. użyt. publ.	104.372	178.873	325.581	328.523	330.157	358.933	357.088	356.615	364.986
Pocztowa Kasa Oszczędności									
a) wkłady oszczędnościowe. . .	15.877	12.612	24.639	26.363	28.676	31.984	34.629	36.833	38.135
b) rachunki czekowe.	42.111	52.367	104.639	102.000	106.000	147.000	106.660	98.800	109.277
Związkowe Banki akcyjne									
(w r. 1925 — 32									
w r. 1926 — 30									
w r. 1927 — 31)									
wkłady wszelkich typów . . .	289.331	206.142	308.495	370.496	390.344	412.825	446.192	466.352 ¹⁾	477.931 ²⁾
Kasy oszczędności komunalne									
(w r. 1925 — 51									
w r. 1926 — 115									
w r. 1927 — 118)									
wkłady	18.154	19.480	57.614	66.971	71.777	78.569	86.186	91.068	
Spółdzielnie kredytowe									
(w r. 1925 — 76									
w r. 1926 — 79									
w r. 1927 — 153)									
wkłady	5.637	4.898	8.148	13.788	14.773	15.816	17.104	17.677	

¹⁾ Cyfry prowizoryczne, dla 3 banków wzięto stan z poprzedniego miesiąca.

²⁾ " " dla 7 banków wzięto stan z poprzedniego miesiąca.